

Knjižne novosti Muzejskega društva Škofja Loka

JUBILEJNA ŠTEVILKA PASIJONSKIH DONESKOV V LETU ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA 2015

Doneski 33

Memorabilia Locopolitana 20

Pasijonski doneski 2015/10. Škofja Loka : Muzejsko društvo; Stara Loka :
Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka, 2015, 264 str.

Izšla je že 10. številka *Pasijonskih doneskov*, ki so tokrat posvečeni sedemdeseti obletnici konca 2. svetovne vojne in povojnih pomorov ter spominu na prof. dr. Marka Marina, velikega pasijonca in pričevalca, zaslužnega profesorja Univerze v Ljubljani in teatrologa, preminulega v letu 2015.

Že v uvodu nas urednik Alojzij Pavle Florjančič opozori na nekaj posebnosti, ki jih jubilejna, in zato obsežnejša, številka prinaša. Najobsežnejša je zagotovo bibliografija vseh prispevkov, objavljenih v *Pasijonskih doneskih*, ki jo najdemo čisto na koncu. Številka je izšla tik pred ponovno uprizoritvijo *Škofjeloškega pasijona*, na kar nas pripravi *Pesemski križev pot* mladega avtorja Mateja Krevsa, o pesemskih križevih potih sodobnih piscev pa spregovori Vita Žerjal - Pavlin.

V rubriki *Pasijonski doneski* so tudi tokrat eminentni avtorji. Metod Benedik, velik poznavalec pasijona, predstavi *Kristusovo trpljenje v kapucinski duhovnosti*; pokojnega Marka Marina srečamo v prispevku *Pasijonske igre sopotnice Škofjeloškega pasijona*; Rok Andres se v članku *Igra o svetu* ukvarja z režijsko in gledališko naravo pasijona; Janez Žakelj razgrne *Vsebino škofjeloškega pasijona – liturgično-duhovne drame*; Alojzij Pavel Florjančič nam predstavi svoje *Srečanje z Ludolfom Saškim* in objavi del njegove knjige *Vita Christi*; Borut Gartner, režiser Škofjeloškega pasijona 2008, spregovori o *Pasijonski konjenici, biseru Škofjeloškega pasijona* in prispevek zaključí z nekaj konjeniškiimi anekdotami.

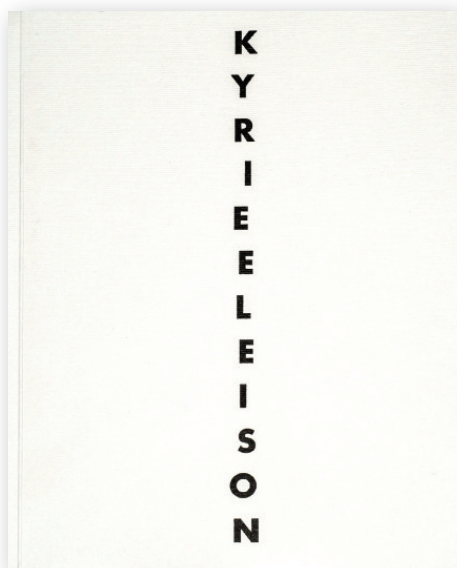
Tudi v letu 2014 so nas kot most med prejšnjo in novo uprizoritvijo v pasijonskem duhu povezovali različni dogodki, od romanj do že tradicionalnega Pasijonskega večera v Stari Loki. O tem v rubriki *Dnevi Škofjeloškega pasijona 2014*.

Pasijonski razgledi tudi tokrat upravičijo svoj naslov. Predstavljena je fotografska monografija *Škofjeloški pasijon 2009* ter številni odmevi nanjo, pasijonski oratorij *Golgota* Franka Martina, *Laški pasijon 2014*, aktivnosti Loškega muzeja, povezane z uprizoritvijo 2015, ter prizadevanja za vpis *Škofjeloškega pasijona* na UNESCOV reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine.

Rubrika *Pasijonske podobe* je tokrat zelo bogata in opremljena s fotografijami križevega pota Staneta Jarma iz Kočevskega Roga ter lesorezi in risbami Bare Remec iz Debeljakove *Kyrie Eleison* in *Velike črne maše za pobite Slovence*. Izbor verzov iz slednje spremlja Jarmov križev pot, svoja razmišljanja o veliki pesnitvi pa dodajata Zorko Simčič in Marija Stanonik.

PRVI SLOVENSKI NATIS DEBELJAKOVE KYRIE ELEISON

Doneski 34

Debeljak, Tine

Kyrie Eleison – Slovenski veliki teden
Škofja Loka : Muzejsko društvo,
2015, [40] str.

Svetla knjiga je kot protipol veličastni pesnitvi *Velika črna maša za pobite Slovence*, ki jo je leta 1949 v Buenos Airesu, še vedno potopljen v bolečino, v črni barvi izdal Tine Debeljak. Obe, tako *Črna maša* kot *Kyrie Eleison*, sta opremljeni z likovnimi predlogami slikarke Bare Remec, Debeljakove svakinje.

Kyrie Eleison je izšla leta 1955 in v njej glavno težo nosijo Barine risbe, knjiga je pravi likovni album. Z njim je Tine

Debeljak želel izpostaviti »*izredno ekspresivne Barine risarske zasnutke*«, vzete iz njene risarske beležnice, nastale v času, ko je snovala lesoreze za *Veliko črno mašo*. Verzi so bili Debeljaku drugotnega pomena, kar je nakazal že v uvodu, kjer nam tudi sporoča, da je knjiga namenjena vsem slovenskim žrtvam 2. svetovne morije.

Muzejsko društvo je pripravilo njen ponatis in hkrati prvi natis v Sloveniji v jubilejnem letu 2015, ko se spominjamo sedemdeset let od konca 2. svetovne vojne in dogodkov neposredno po njej.

V ZNAMENJU SPOROČILA ANTIGONE

Doneski 35

Memorabilia Locopolitana 21

Človek, glej. Katalog velike razstave ob 70-letnici konca druge svetovne vojne. Škofja Loka : Muzejsko društvo; Stara Loka : Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka, 2015, 32 str.

Muzejsko društvo Škofja Loka in Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka sta ob 70-letnici konca 2. svetovne vojne v opuščenem nunskem samostanu v središču Škofje Loke pripravili veliko razstavo, ki je s spremljevalnimi dogodki prerasla v velik projekt. Ob razstavi je v zbirkah *Loški razgledi - Doneski ter Memorabilia Locopolitana* izšel tudi katalog, ki je že na naslovnici napovedal tridelnost razstave. Skupen naslov vseh dogodkov *Človek, glej* je simbolno poudarjen s fotografijo očal, najdenih na morišču Huda jama nad Laškim.

Uvodno besedo je z naslovom *Korak k srčni modrosti, resnici in sočutju* zapisal Klemen Karlin, idejni snovalec in koordinator projekta. O obeh razstavah umetniških del sta spregovorila njuna kuratorja: dr. Jožef Muhovič o razstavi umetniških del, ki so bila prvič predstavljena v celicah nekdanje Udbe, na Beethovnovi v

JOŽE BARTOLJ * EMERIK BERNARD * JIRI BEZLAJ *
LOJZE ČEMAŽAR * MARJETKA DOLINAR *
MARJAN DREV * ČRTOMIR FRELIH * HERMAN
GVARDJANČIČ * MARTA JAKOPIČ KUNAVER *
ANDREJ JEMEC * JIRI KOČICA * STANE KREGAR *
MIRA LIČEN KRMPOTIČ * MATEJ METLIKOVIČ *
JOŽEF MUHOVIČ * ŽIGA OKORN * JANKO ORAČ *
TONE SEIFERT * JURIJ SELAN * DARKO SLAVEC *
JOŠT SNOJ * VELJKO TOMAN * DRAGO TRŠAR *
MARJAN TRŠAR * MILENA USENIK * JANA VIZJAK

MATJAŽ BERTONCELJ * MATEJ BIZOVIČAR *
RADO DAGARIN * BOGE DIMOVSKI * IRENA
JERAS DIMOVSKA * JURE Ž. FLORJANČIČ * PAVEL
FLORJANČIČ * PETER GABER * MITO GEGIČ *
HERMAN GVARDJANČIČ * BARBARA KASTELEC *
TOMAŽ LUNDER * SIMON MLAKAR * AGATA
PAVLOVEC * JANEZ PLESTENJAK * MATEJ
PLESTENJAK * PETRA PLESTENJAK PODLOGAR *
PETER POKORN * IVE ŠUBIČ * MAJA ŠUBIČ *
JASNA VASTL

Ljubljani, z naslovom *O čem razmišljaš, Antigona?*; Herman Gvardjančič pa o razstavi del loških umetnikov z naslovom *Ne da sovražim – da ljubim sem na svetu!* Vsa razstavljenjena dela so predstavljena s fotografijami.

Ob dveh razstavah umetniških del so si lahko obiskovalci v slepem hodniku nekdanjega samostana ogledali tudi deset predmetov, najdenih ob odkritju množičnega morišča v Barbarinem rovu v Hudi jami nad Laškim. Obiskovalce so nagovaljali: *Antigona je našla Polineika!* Ivan Kenda, nekdanj zaposlen v rudniku Hrastnik, nam z istoimenskim naslovom pripoveduje o odkrivanju enega največjih skupinskih morišč v povojni Evropi. Zapis dopolnjuje prispevek mag. Blanke Florjanovič Avguštin o restavriranju molitvenika iz Hude Jame.

Poleg kratke zgodovine stavbe nekdanjega nunskega samostana je v katalogu tudi zapis o filmu *Teta Mara*, ki si ga je bilo v času odprtja razstave moč ogledati v razstavnih prostorih. Drobnoknjižico z bogato vsebino zaključuje seznam spremljevalnih dogodkov, ki so z močno sporočilno noto dopolnjevali razstavo in zaznamovali obeležje 70-letnice konca 2. svetovne vojne.